

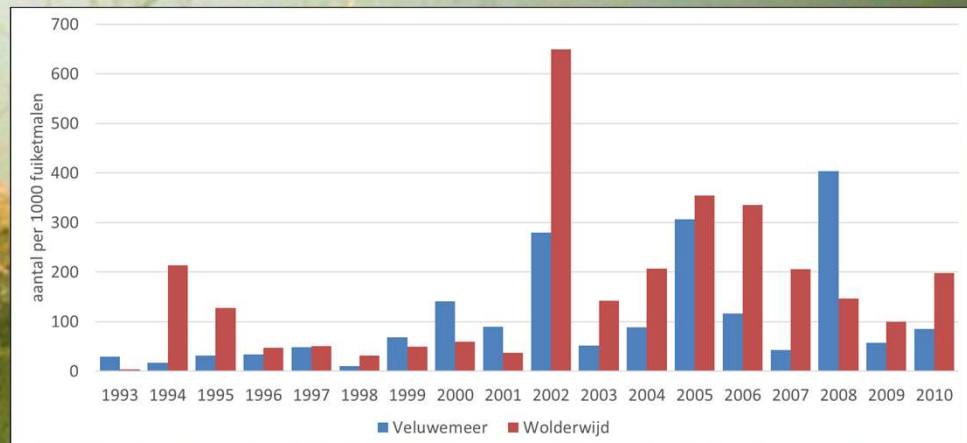

Het “succesverhaal” van ecologisch herstel in de Randmeren

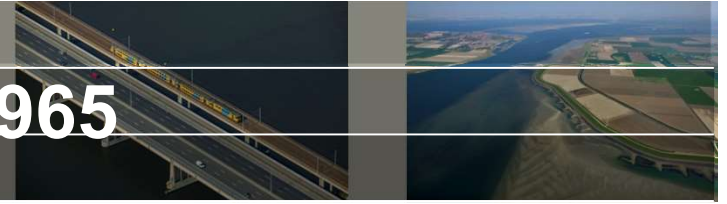
Ruurd Noordhuis

20 november 2018

Veluwemeer nu: beste Snoekwater

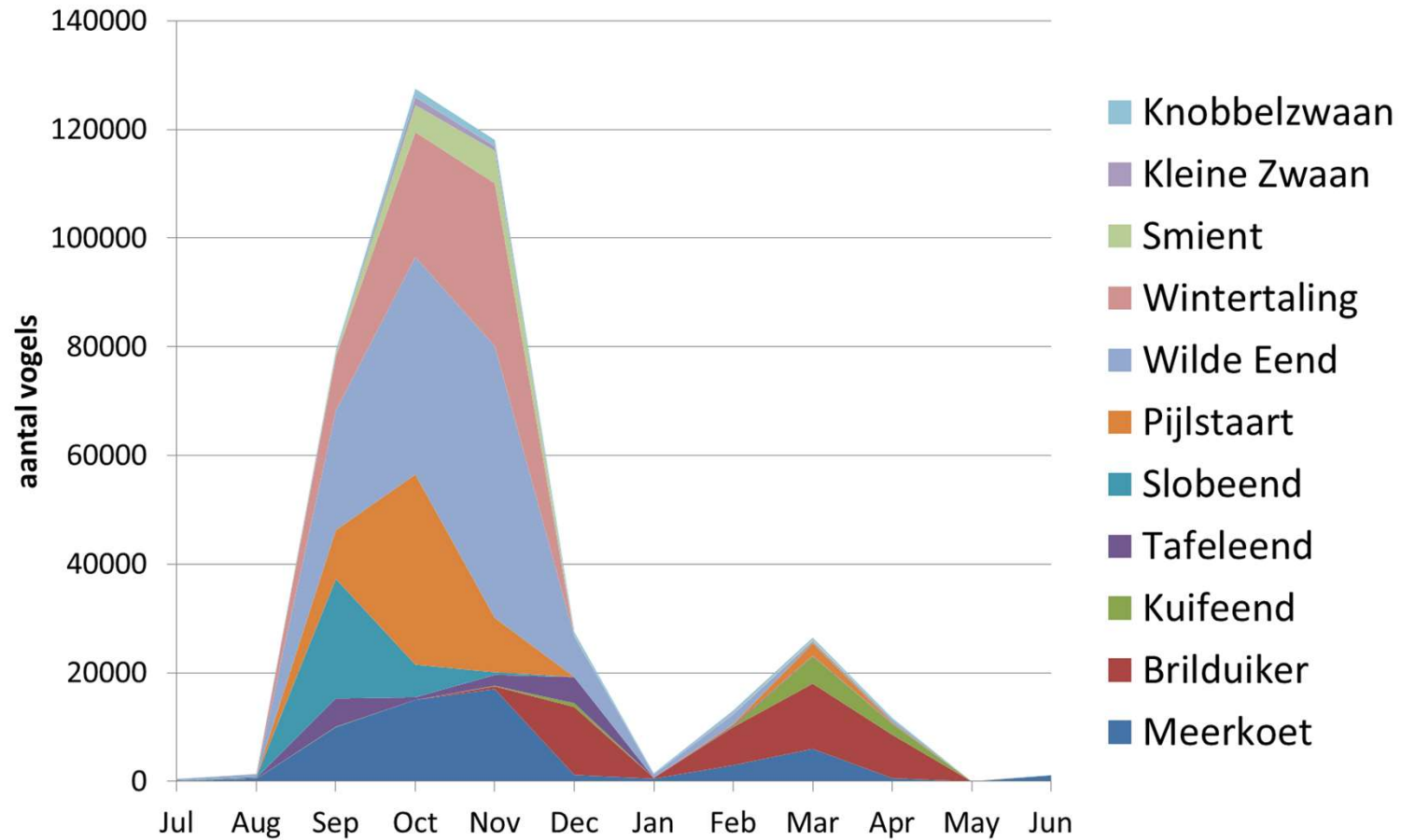

Helder en divers ecosysteem 1965

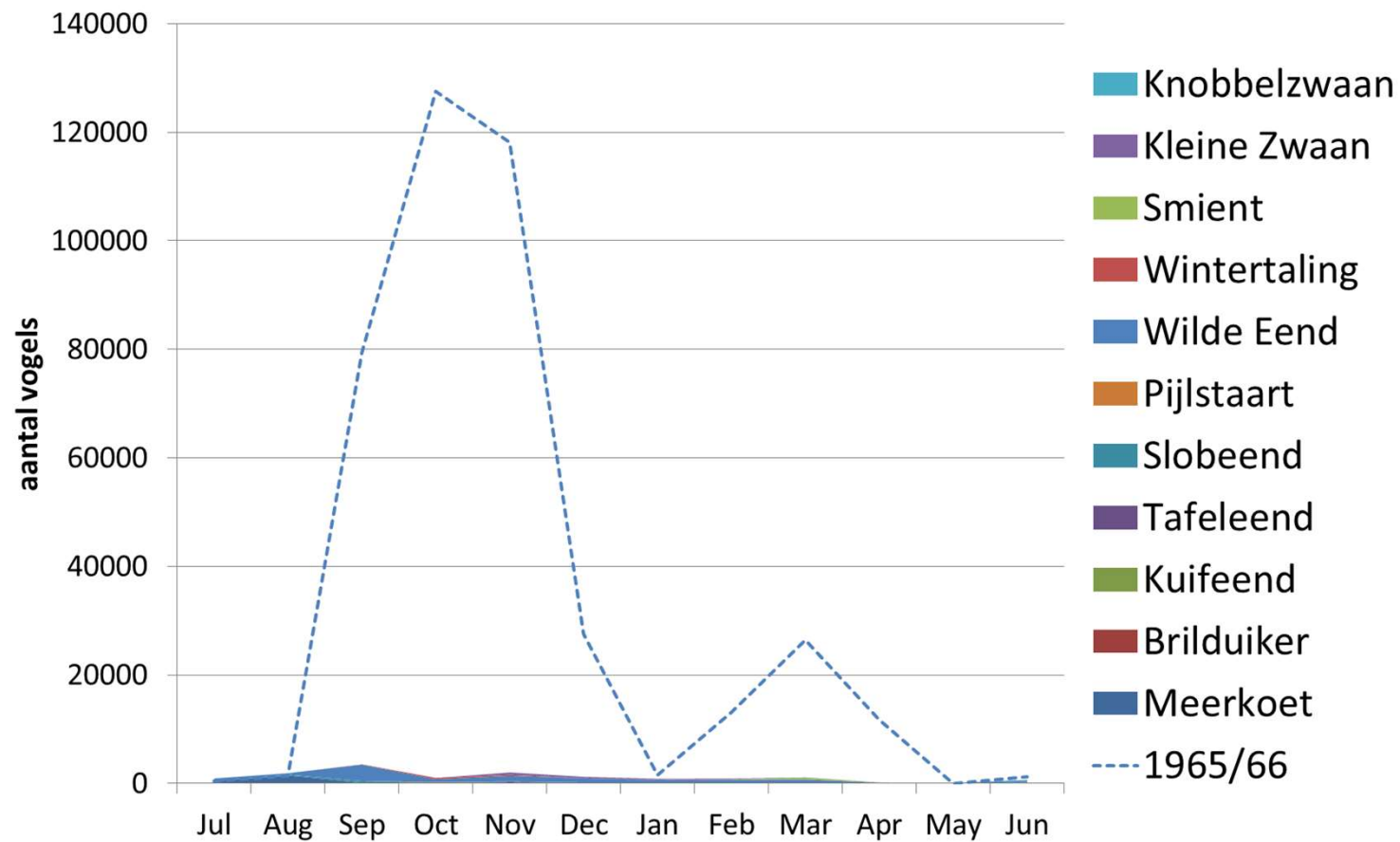
Deltares

Watervogels Veluwemeer 1965/66

Ramsar Conventie 1971: Wetland van Internationale Betekenis

Watervogels Veluwemeer 1971/72

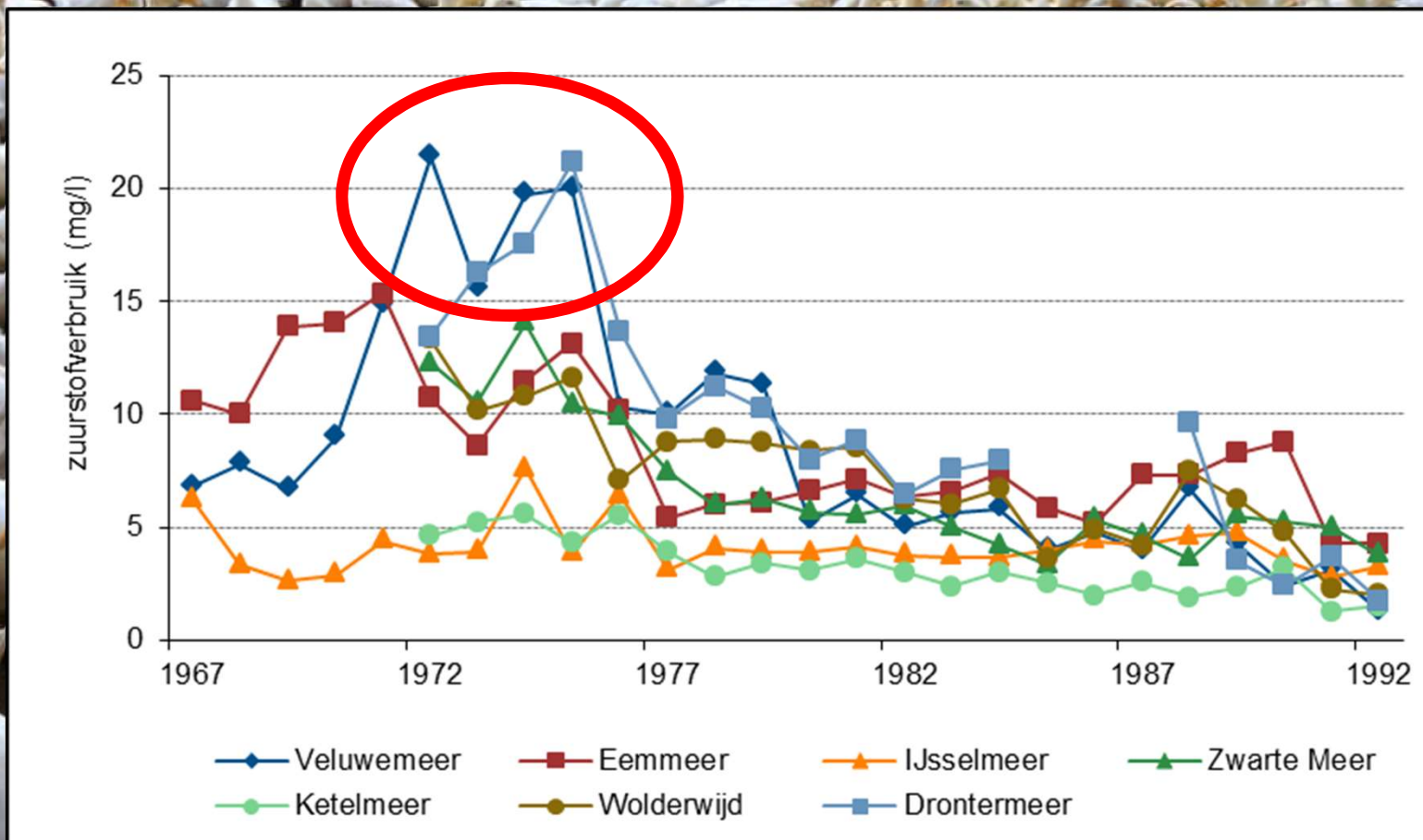

Ramsar Conventie 1971: Wetland van Internationale Betekenis?

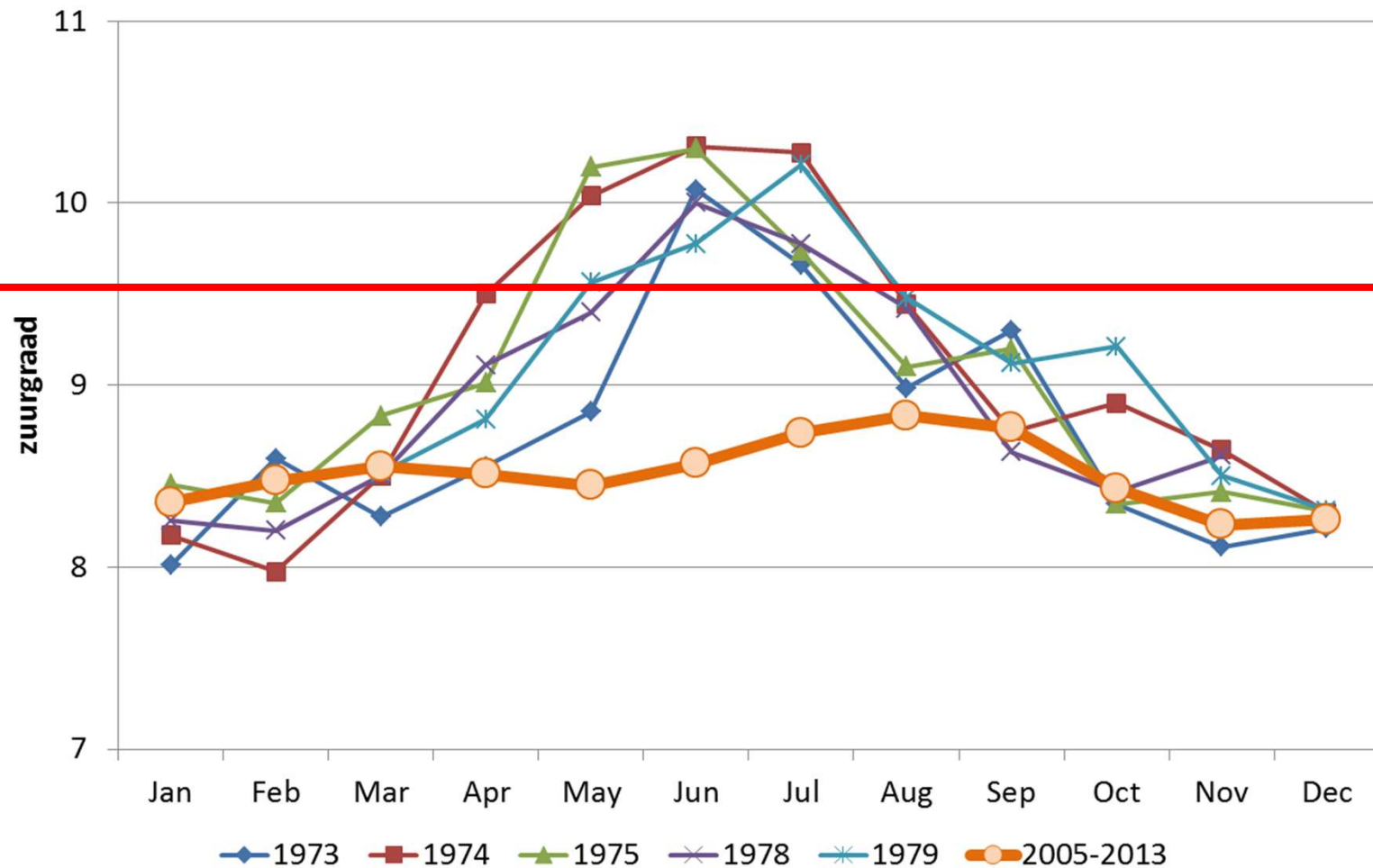
Werkloze vissers: ontstaan pluimvee bedrijven

Ongezuiverde lozingen: hoog zuurstofverbruik

Zuurgraad Veluwemeer dodelijk voor mosselen

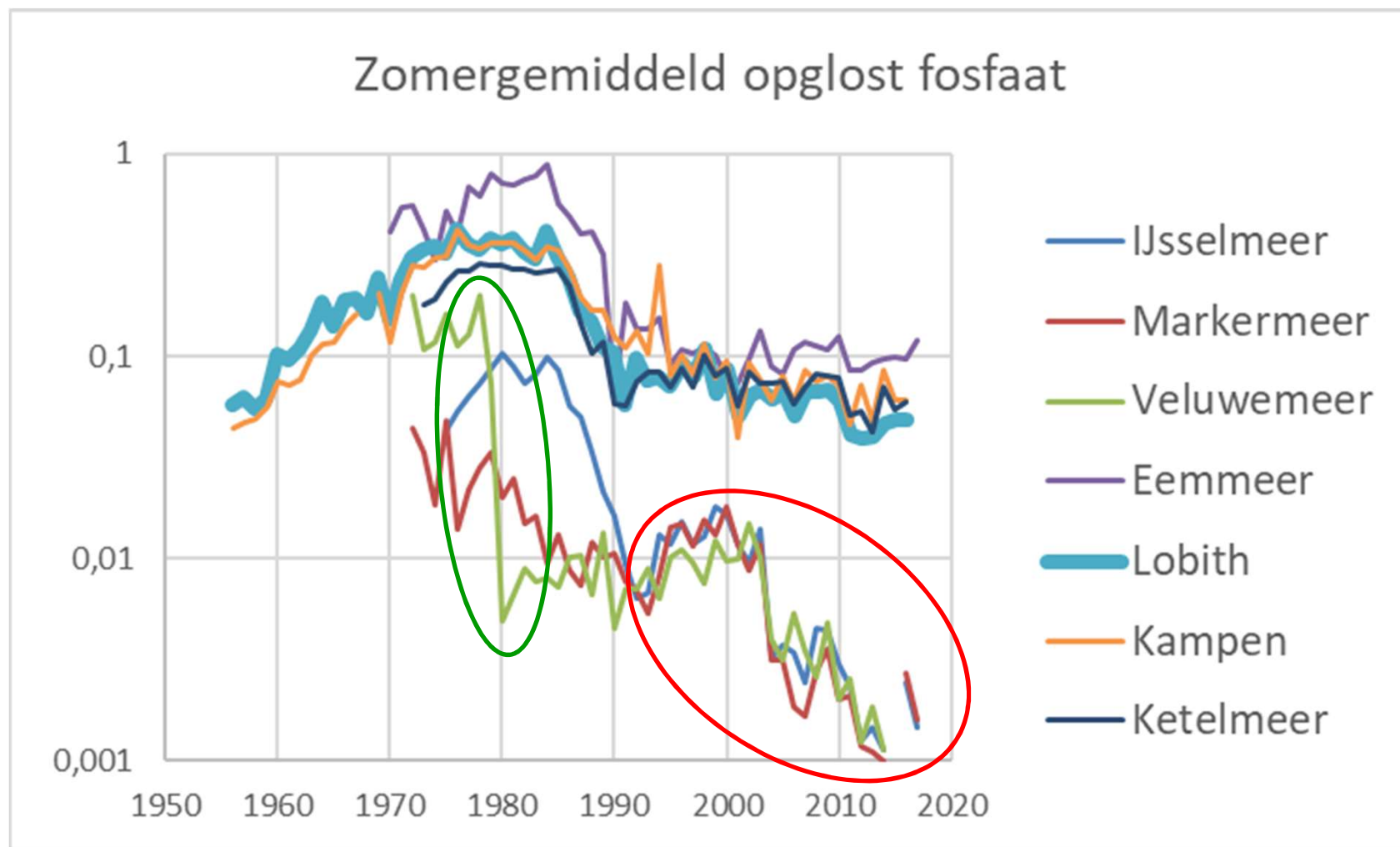

Ook pH 10: Lake Natron, Afrikaanse Slenk

Deltares

Context: fosfaat in omliggende wateren

**BOVAR: Bestrijding
Overmatige Algengroei
Randmeren**

DEFOSFATERING

rwzi
Harderwijk

1979

DOORSPOELING

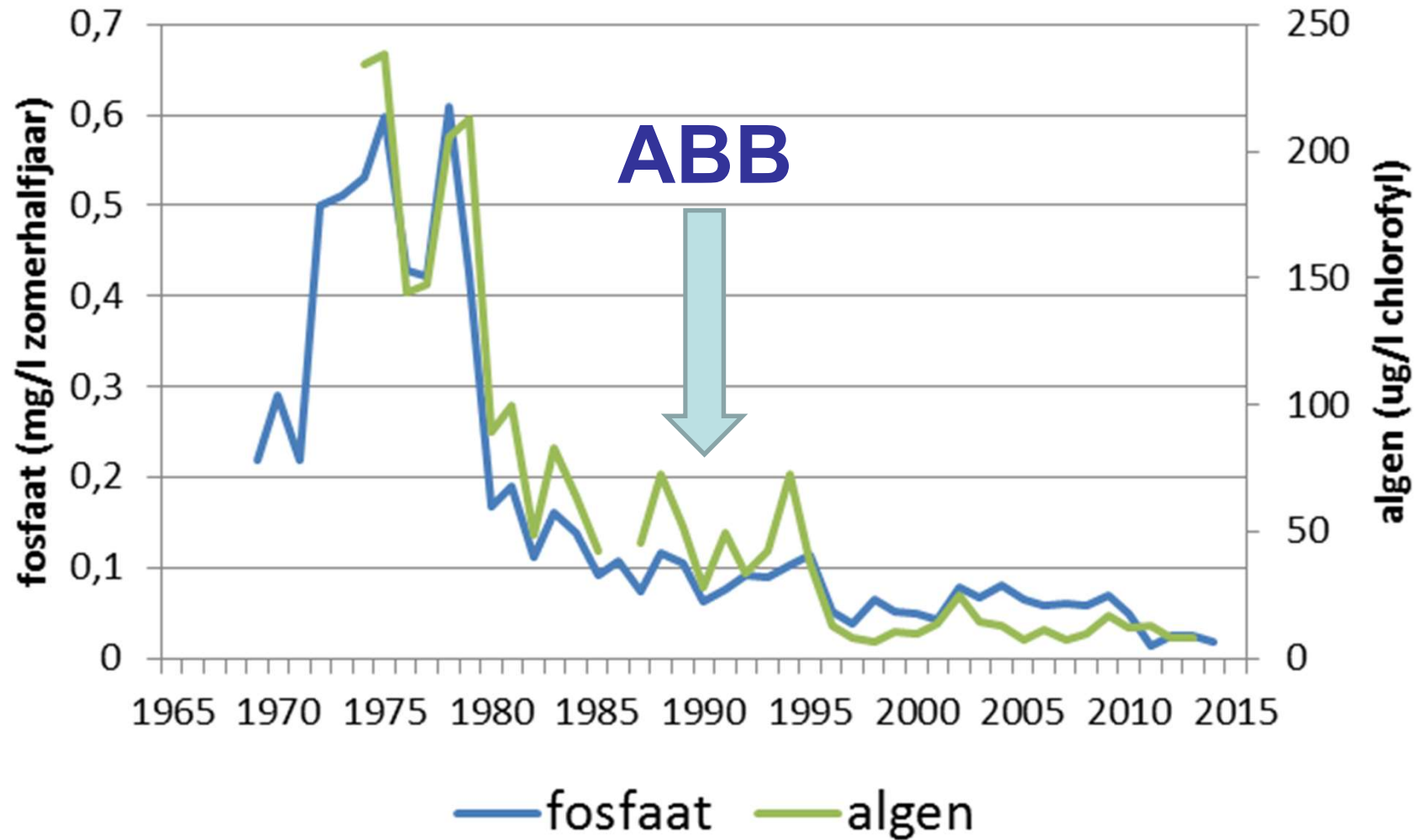

Gemaal Lovink

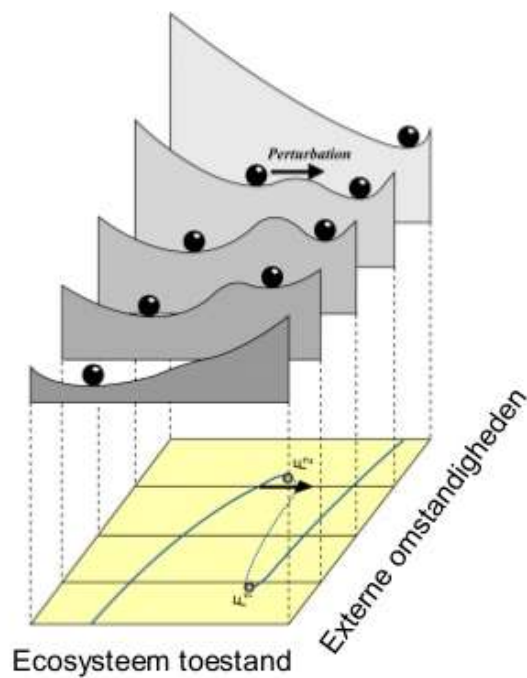
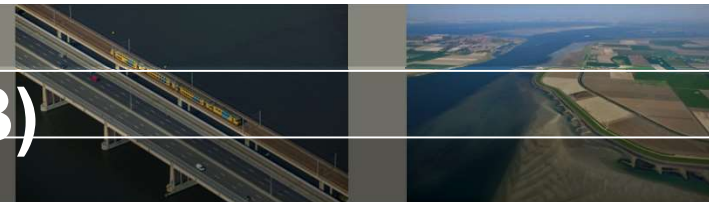

Hoge Vaart (De Blauwe Dromer)

Fosfaat en chlorofyl (algen) Veluwemeer

Actief Biologische Beheer (ABB)

Actief Biologisch Beheer (ABB)

15 mrt 2015

Het uitvoeren van Actief Biologisch Beheer om ecologische doelen te bereiken **wordt door Sportvisserij Nederland afgewezen**. Dergelijke ingrepen worden gezien als symptoombestrijding en staan haaks op het streven naar ecologisch gezonde en duurzame visstanden.

Beheersvisserij?

Actief biologisch beheer; dweilen met de kraan open?

H₂O 1988

M. SCHEFFER
DBW/RIZA

Deltares

1990 Wolderwijd: Verwijdering Brasem

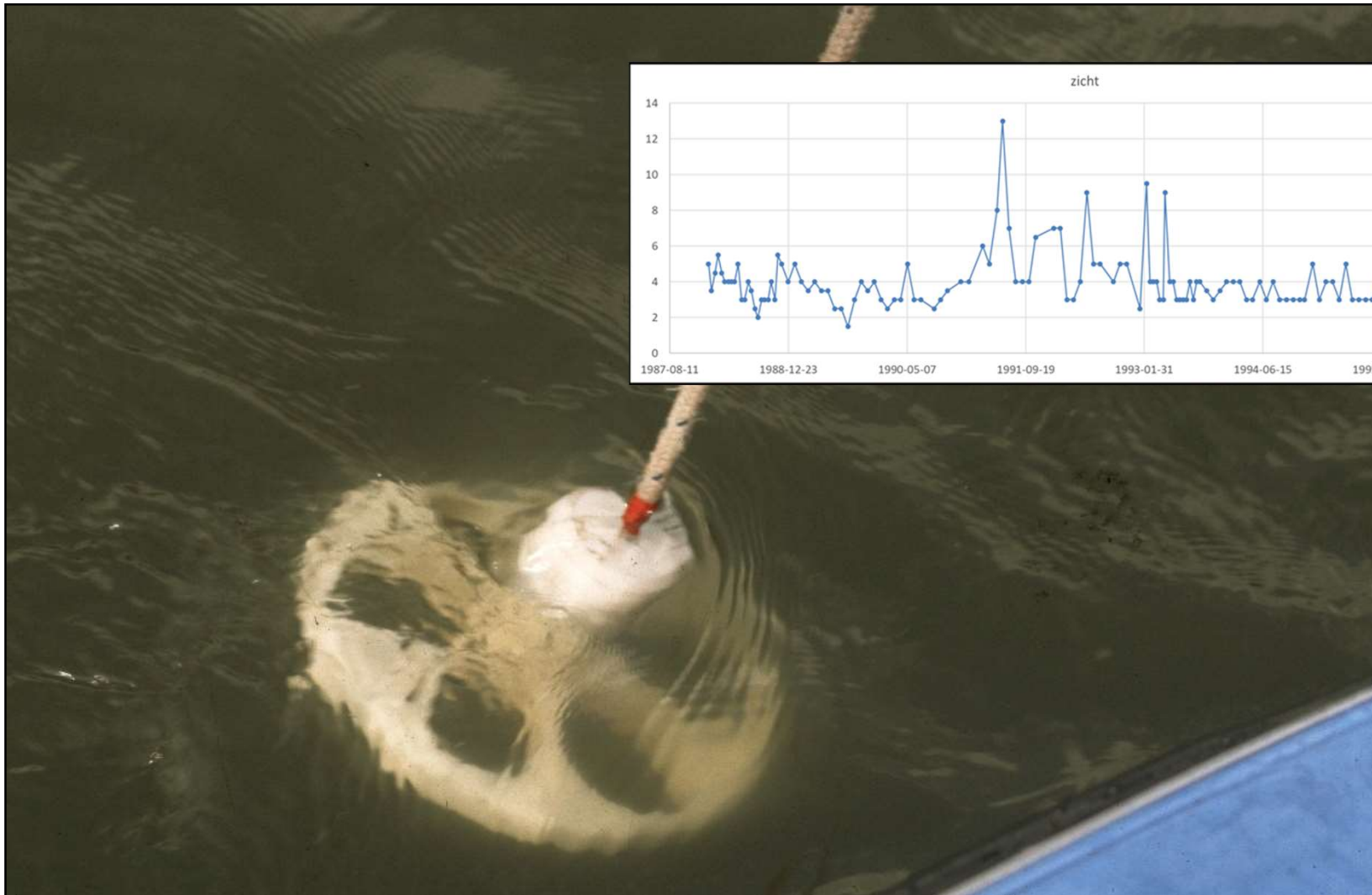
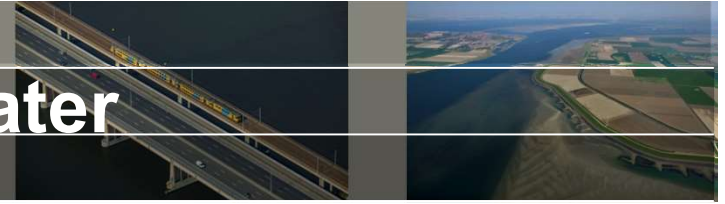

Deltares

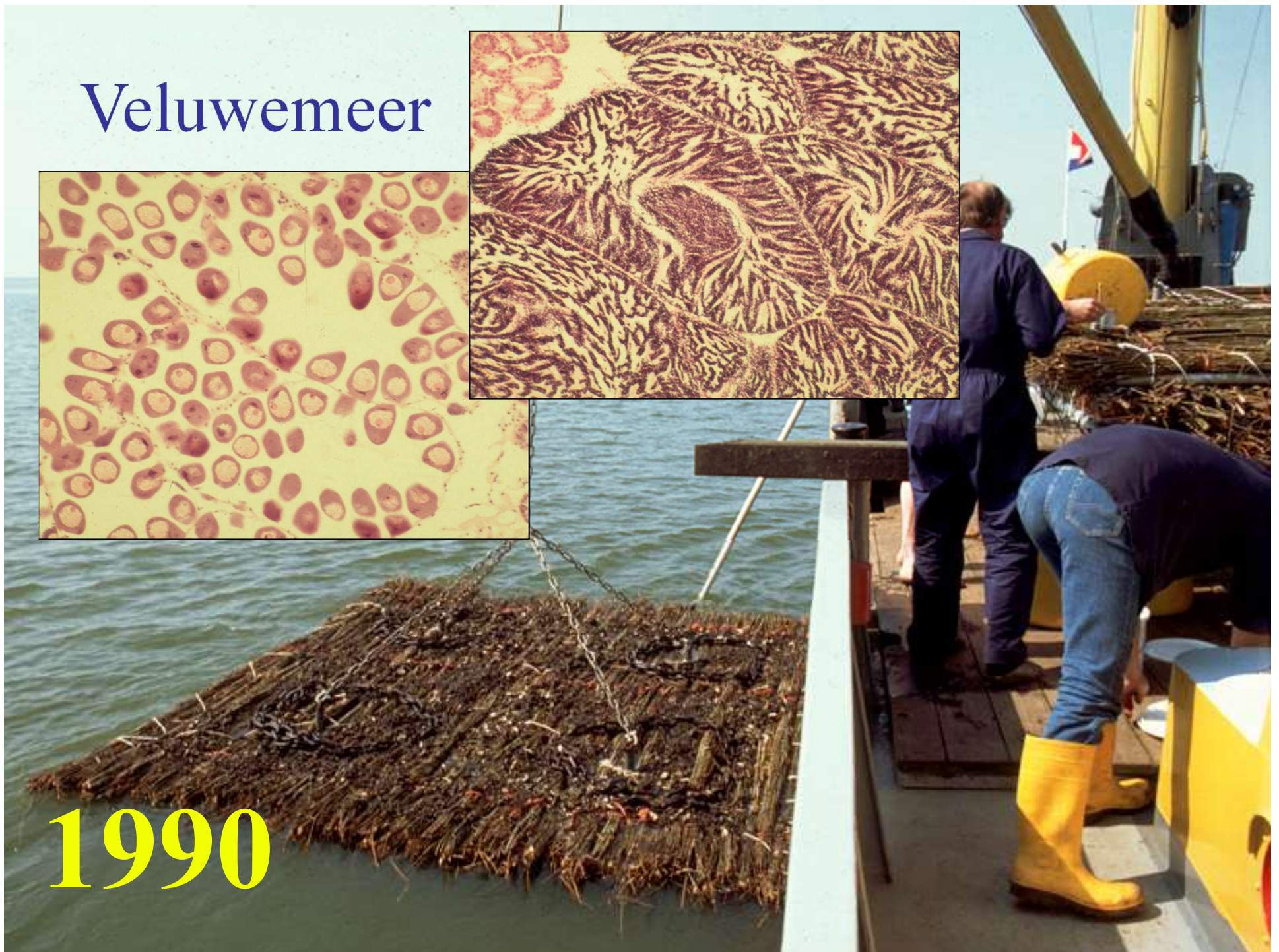
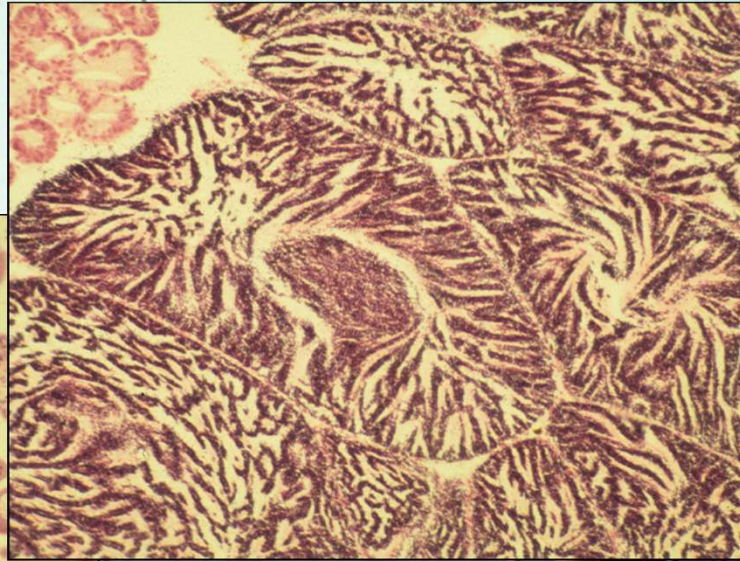
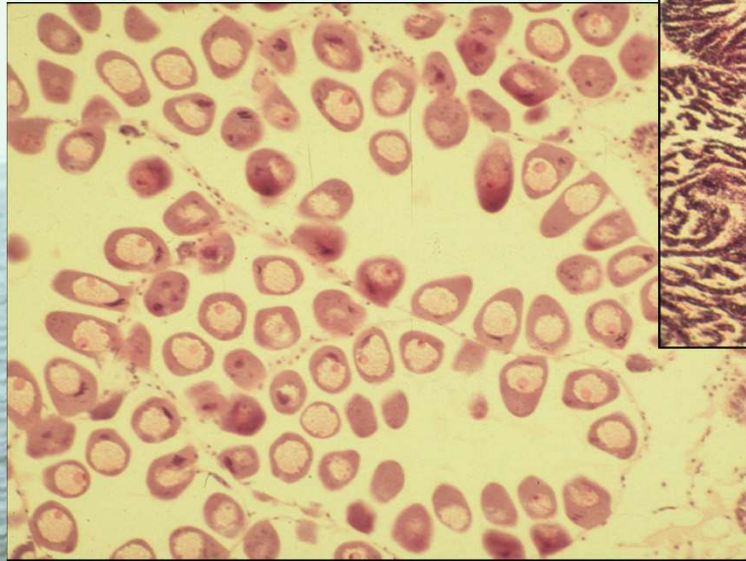
425 ton vis verwijderd

Minder opwerveling: helder water

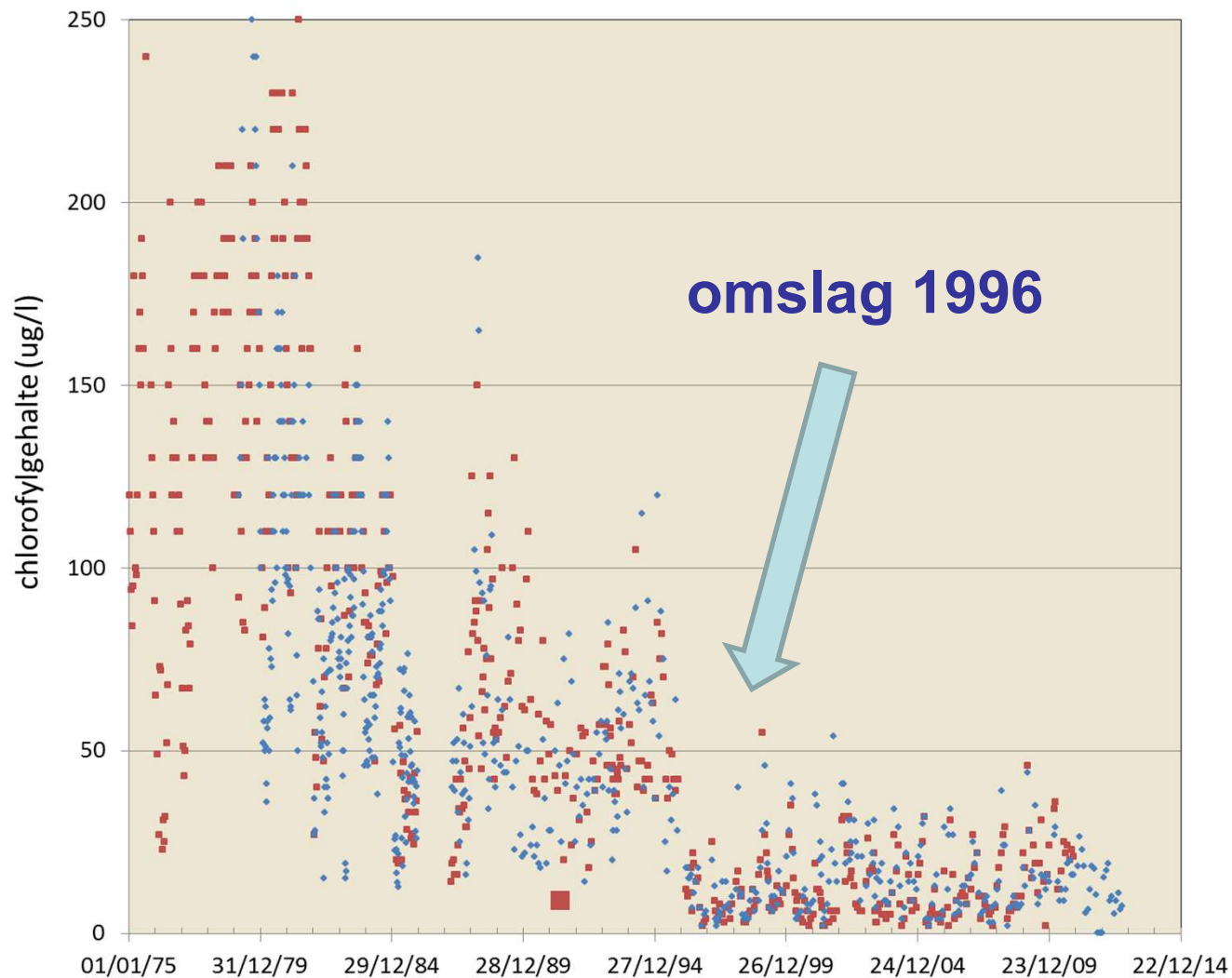

Veluwemeer

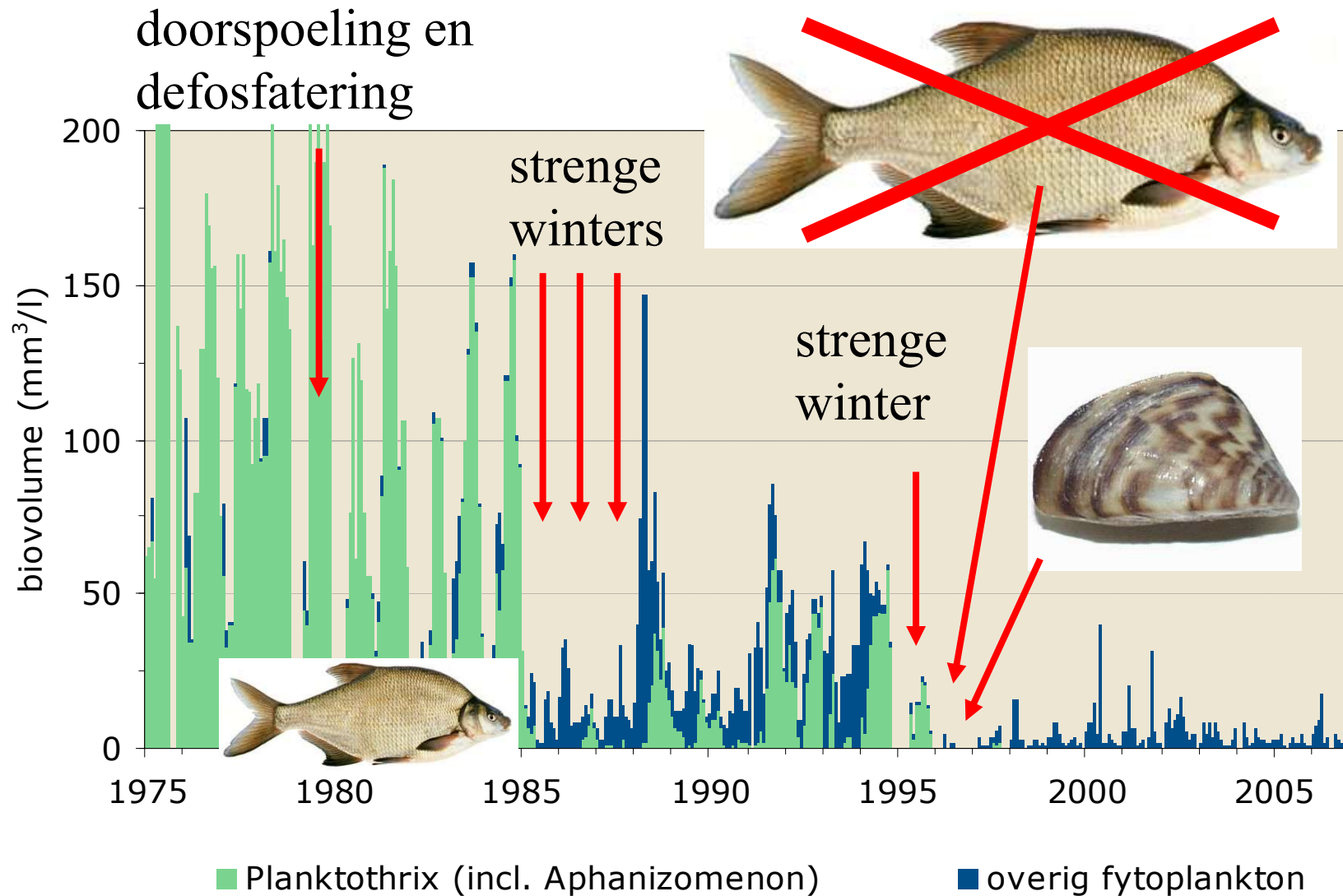
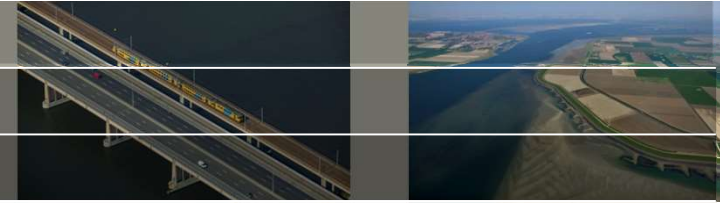

1990

Chlorofyl Veluwemeer en Wolderwijd

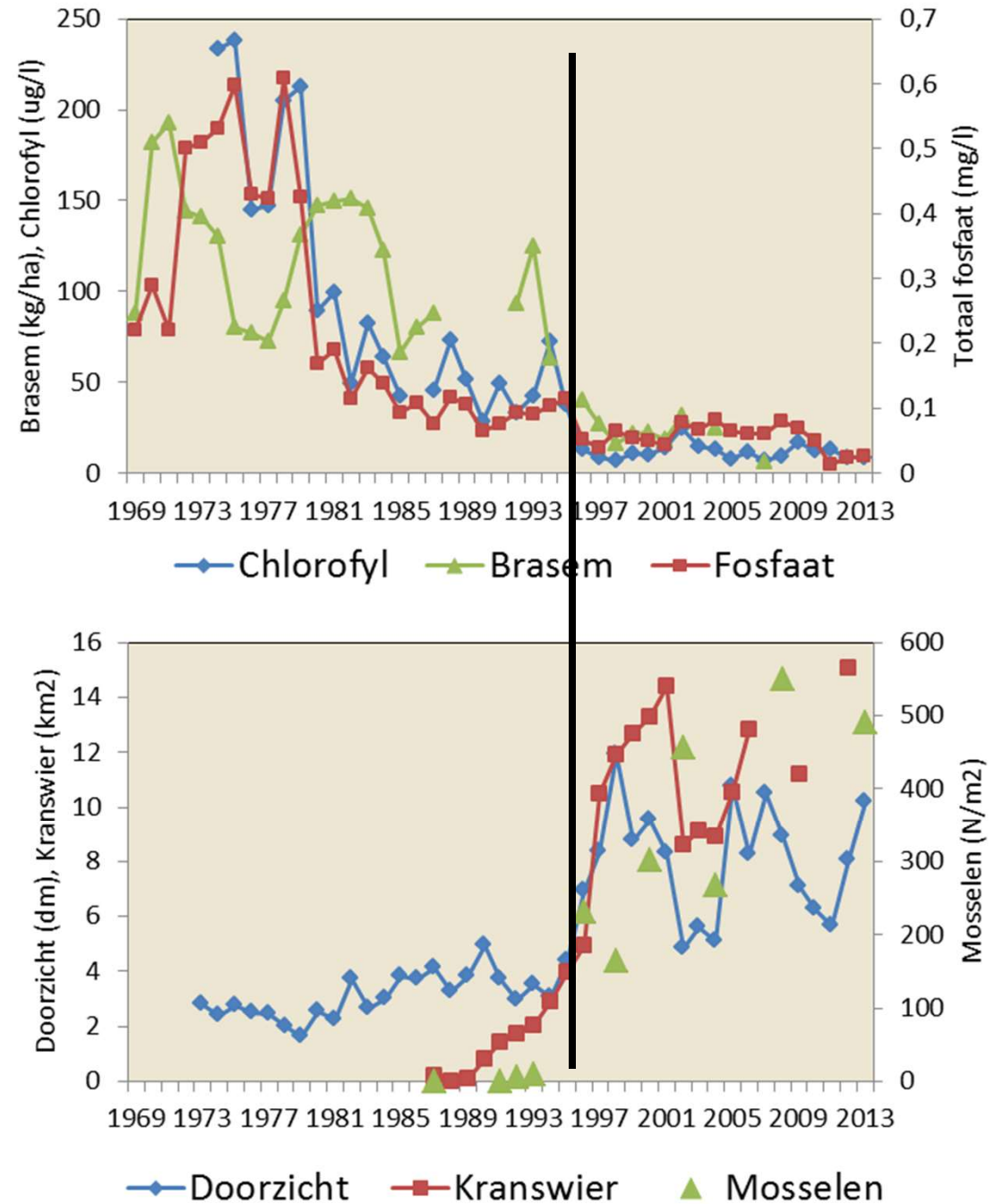
Blauwalgen Veluwemeer

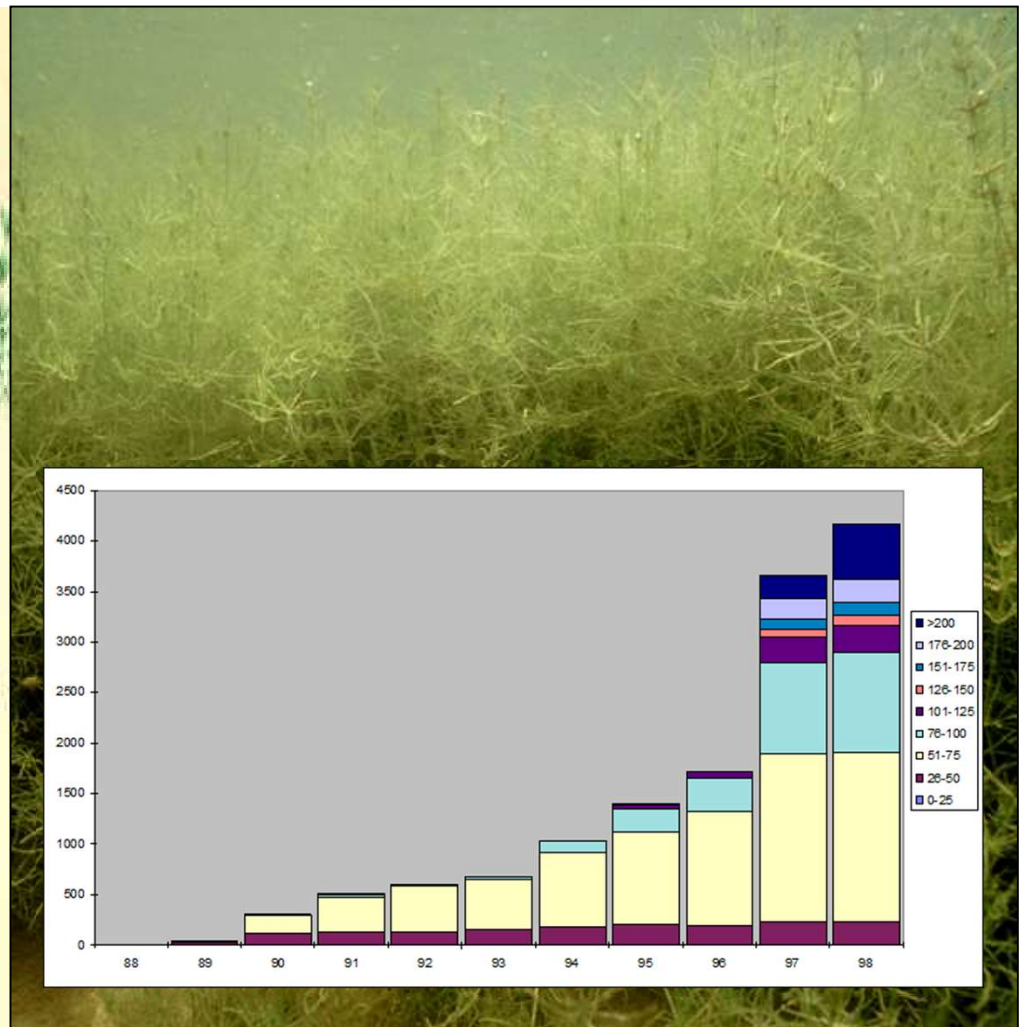
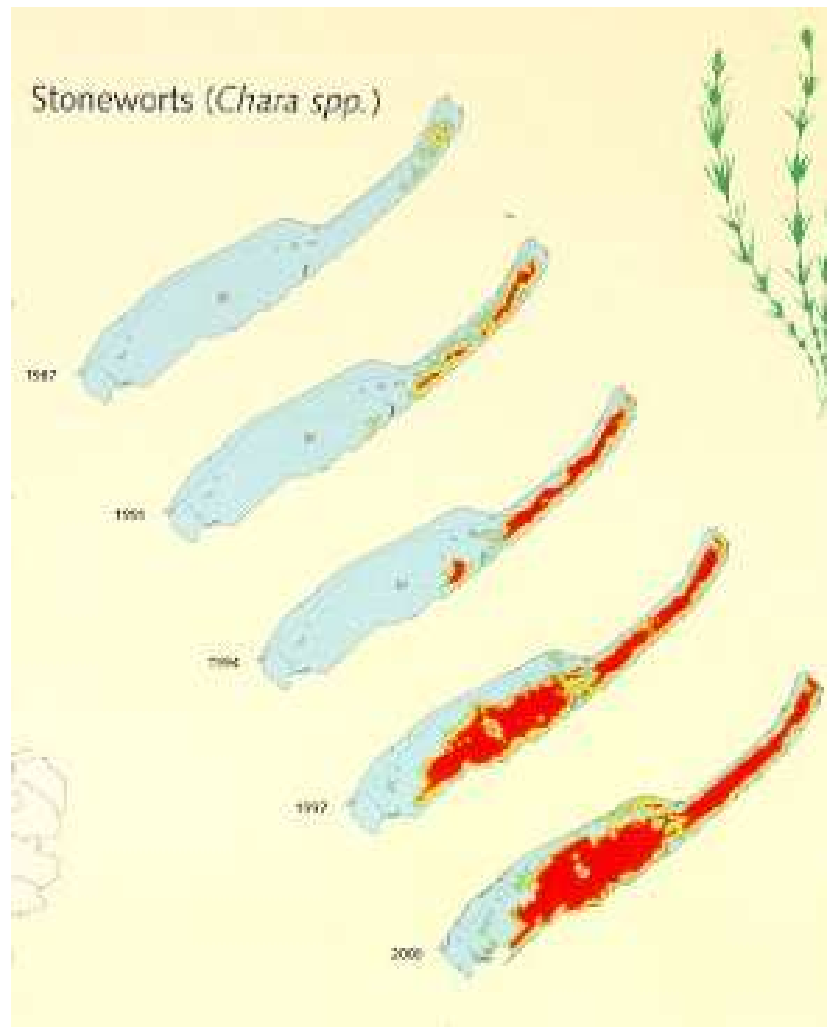
Kantelpunt 1996

Troebele toestand

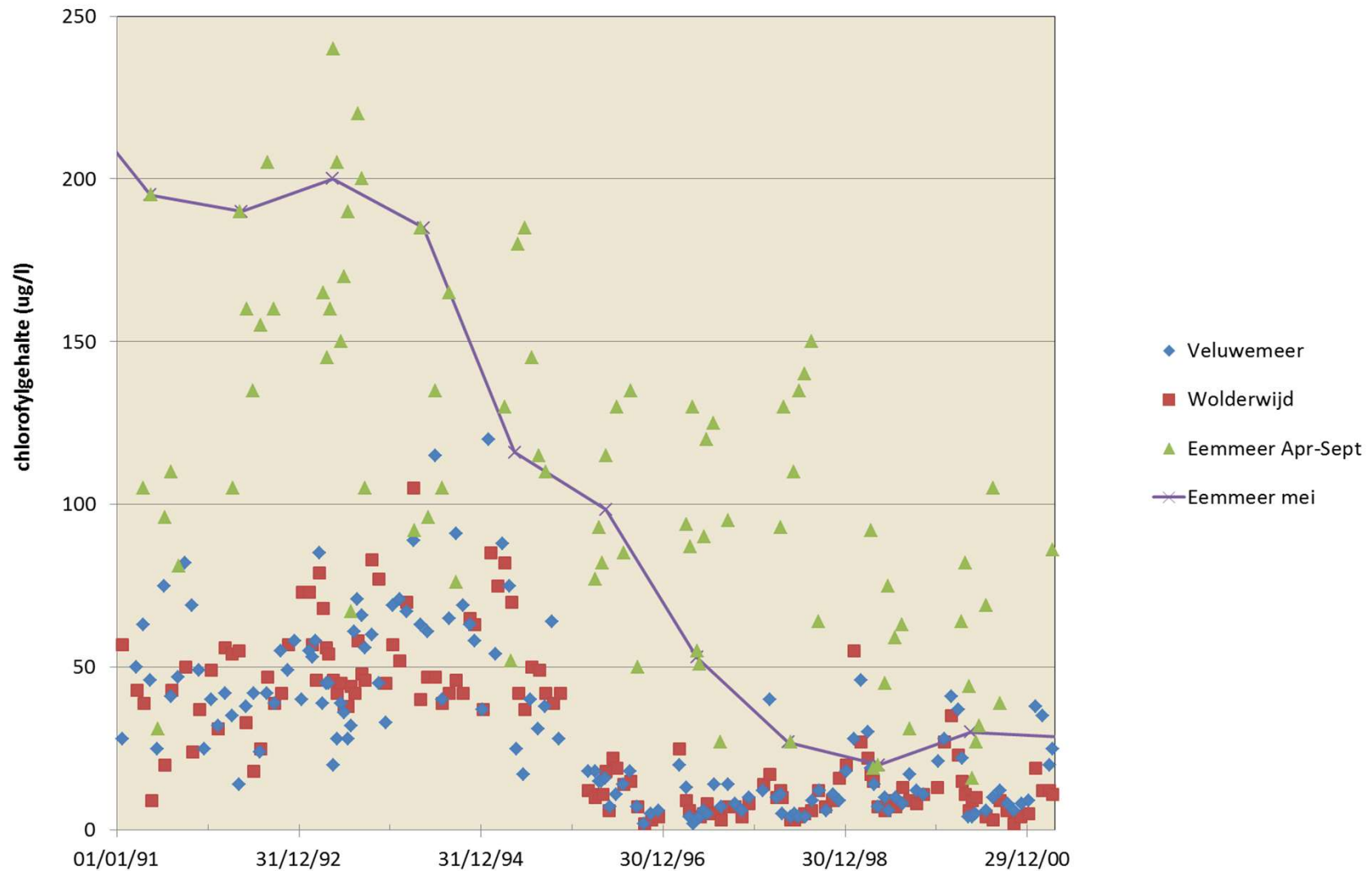
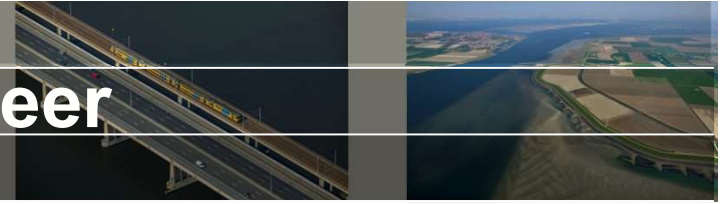
Heldere toestand

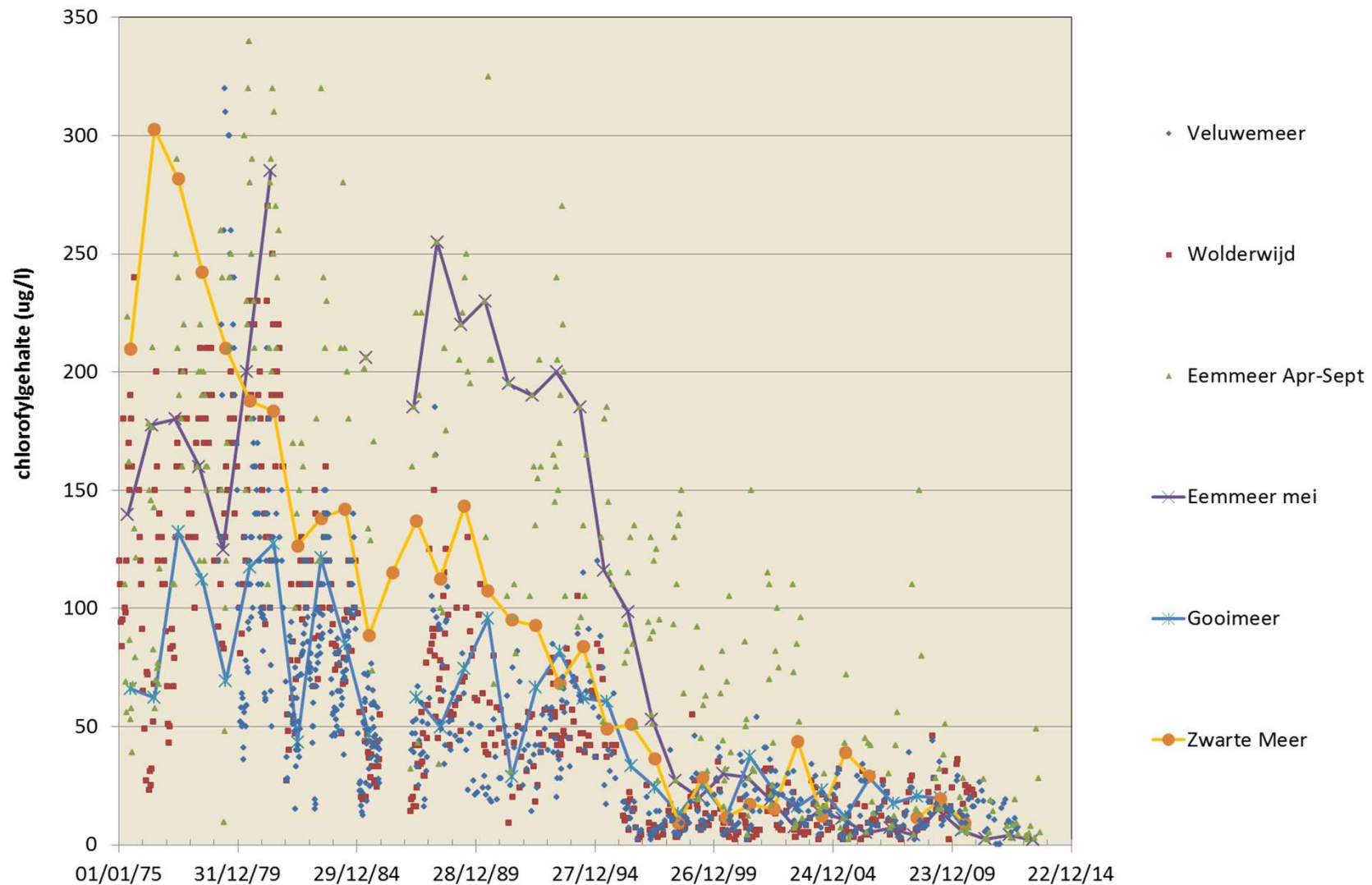
1997: Doorbraak kranswier naar grotere diepte

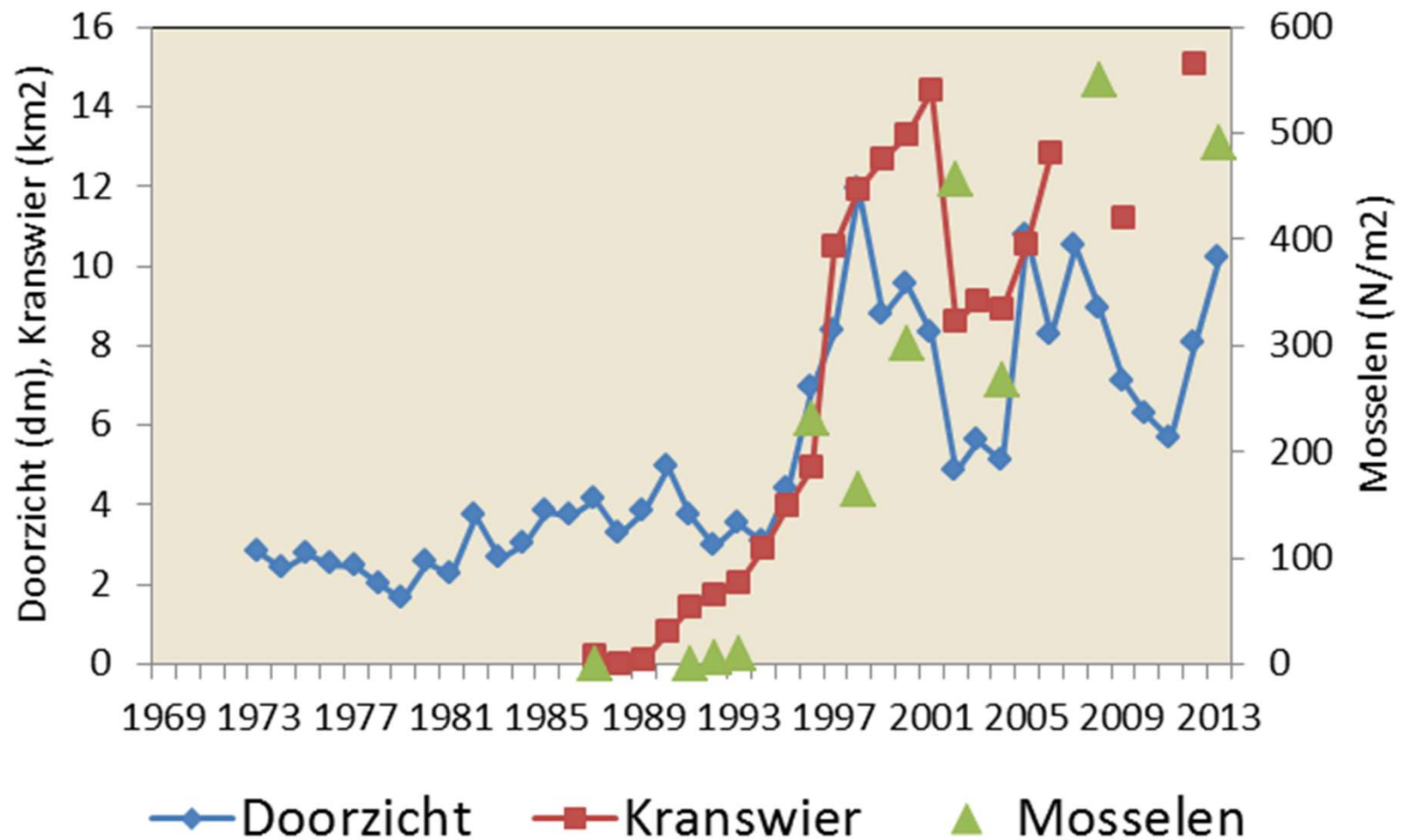
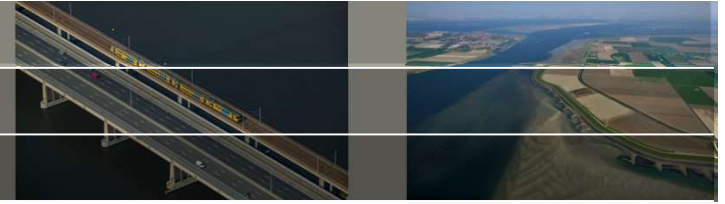
Kanteling tegelijkertijd in Eemmeer

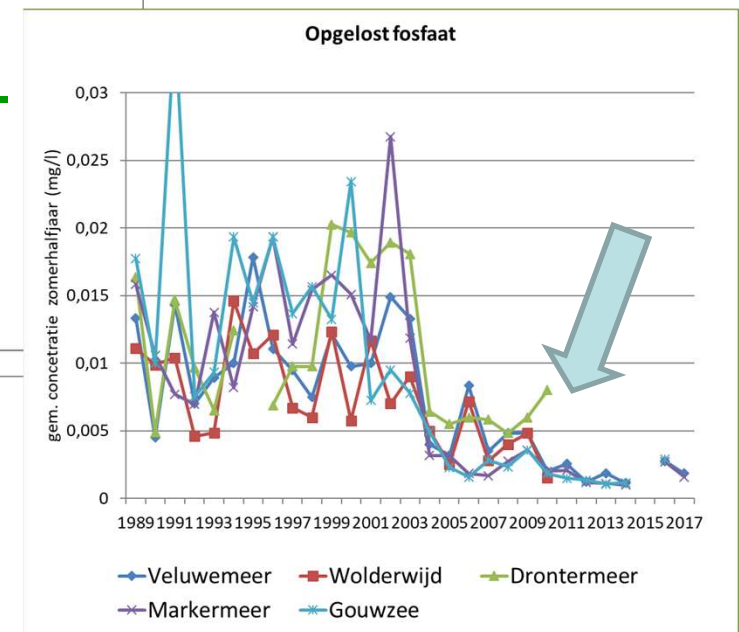
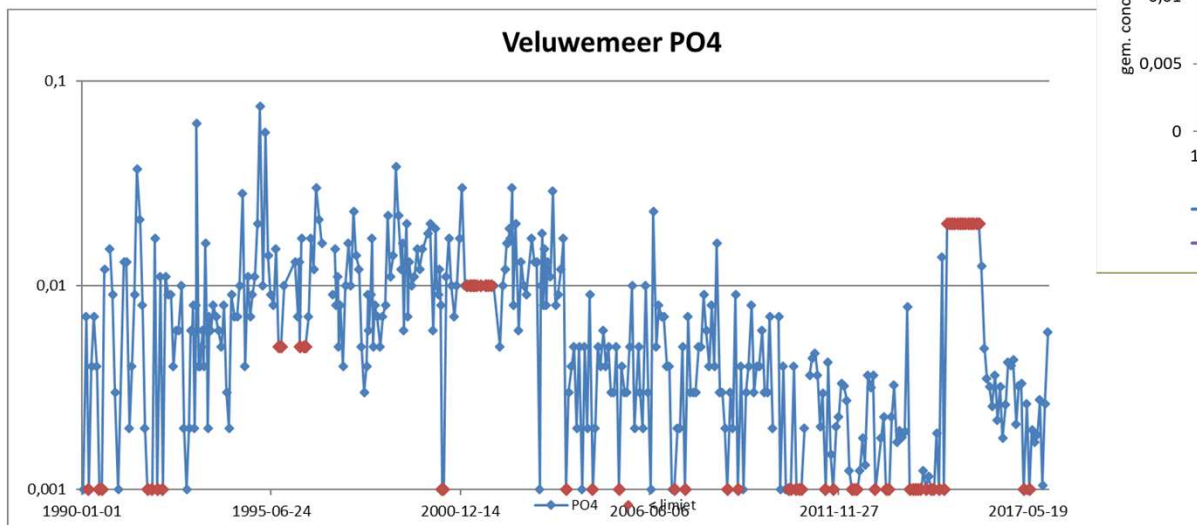
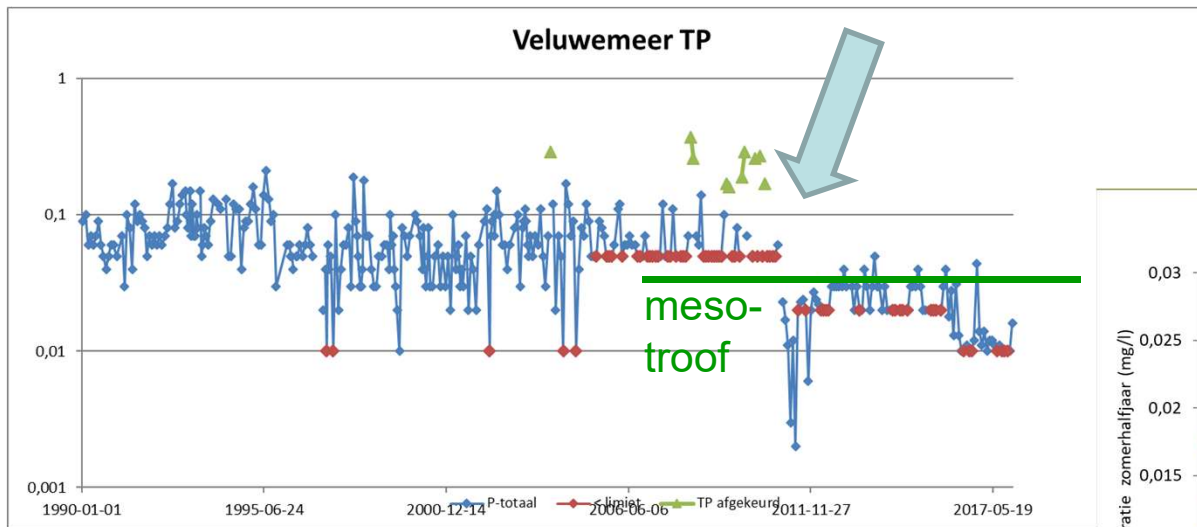
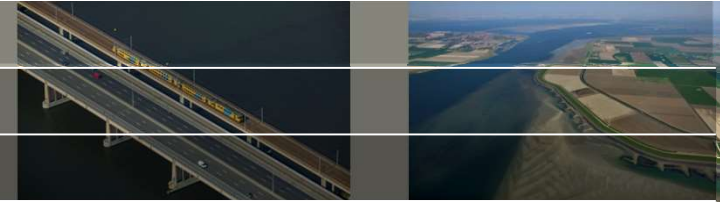
... en in Zwarte Meer, bij hogere fosfaatgehalten

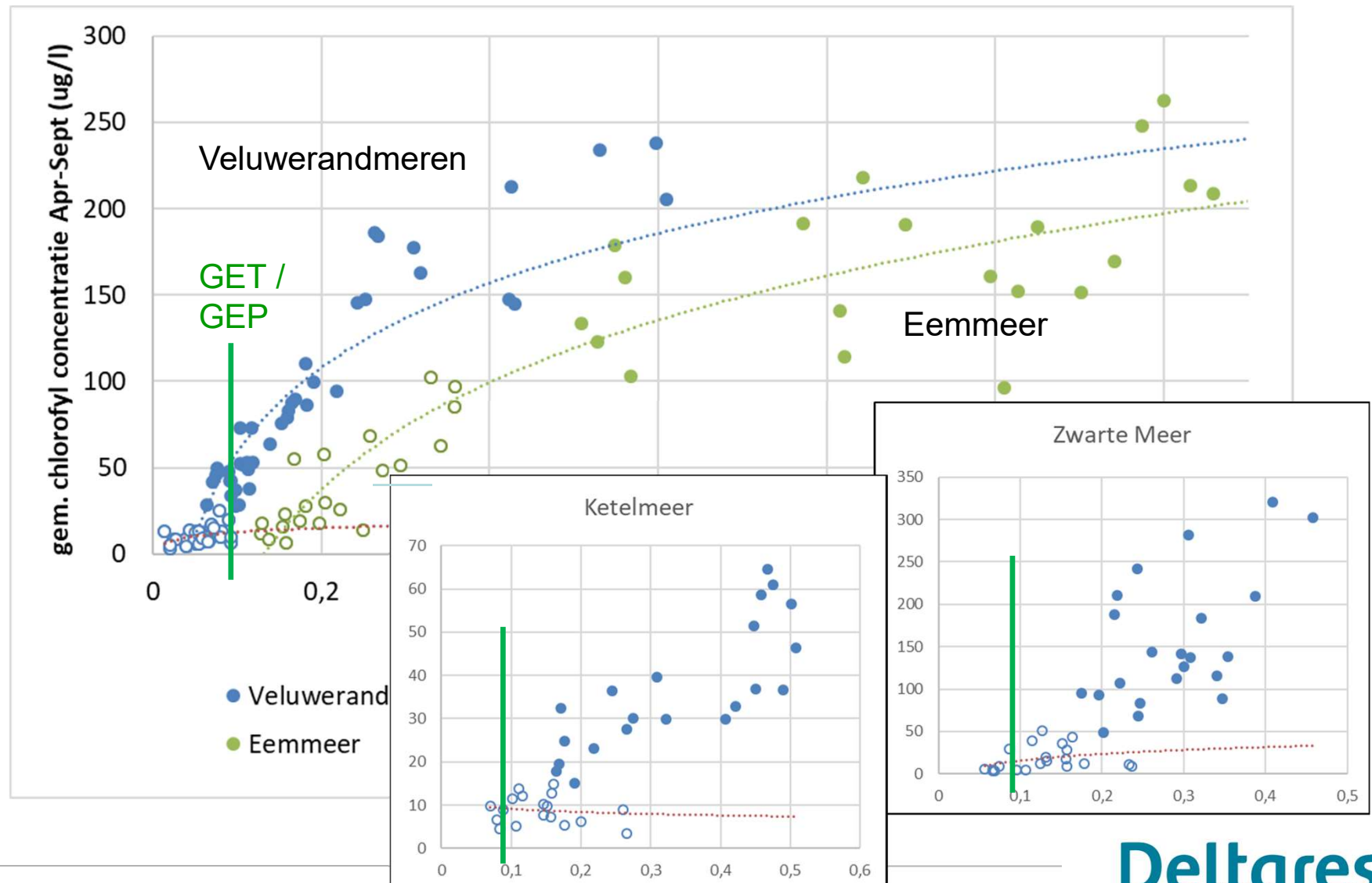
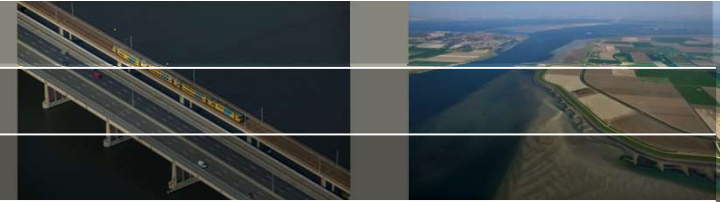
Terugslag 2002

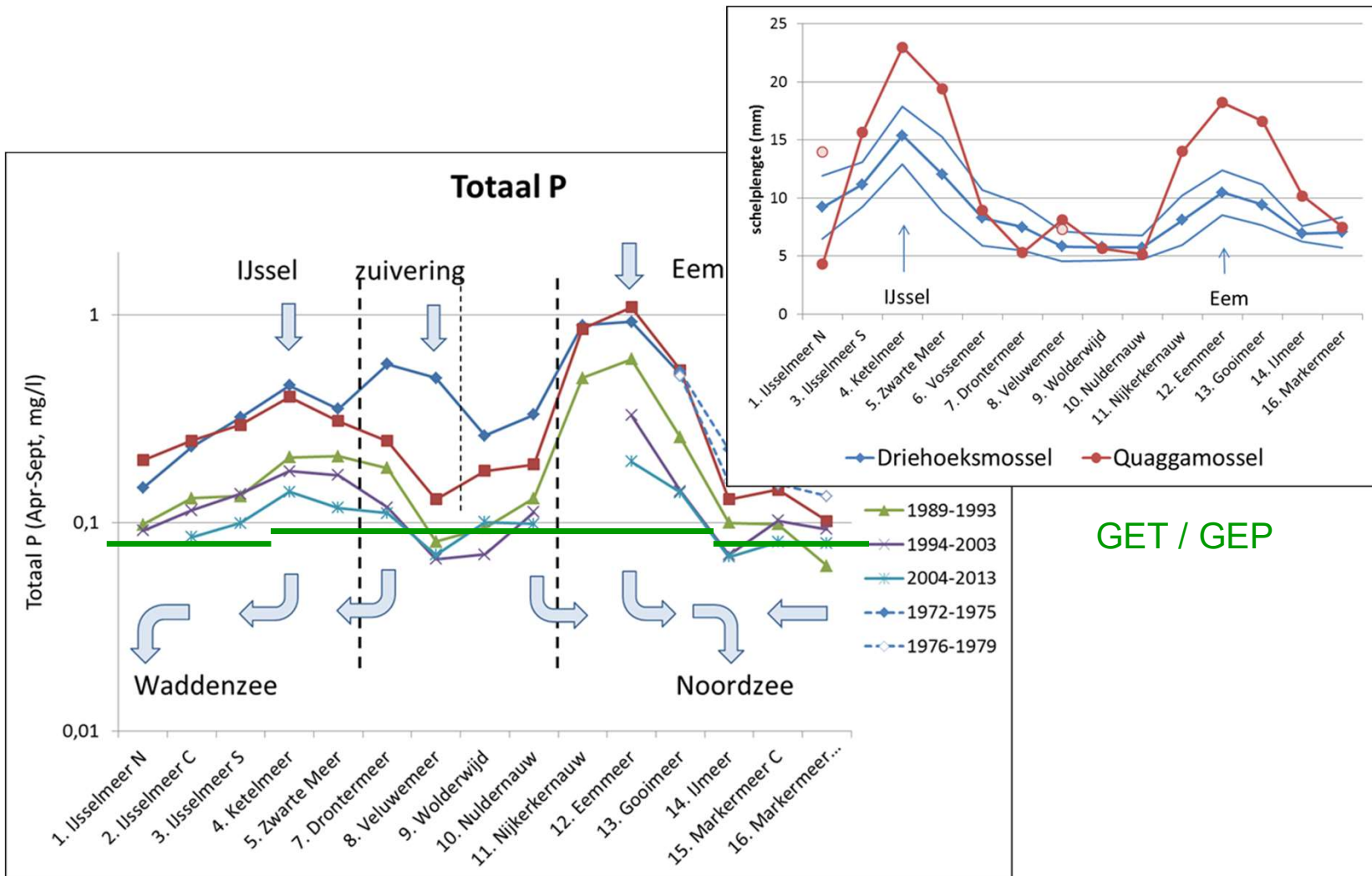
Vierde trap 2010

Colimitatie fytoplanktongroei

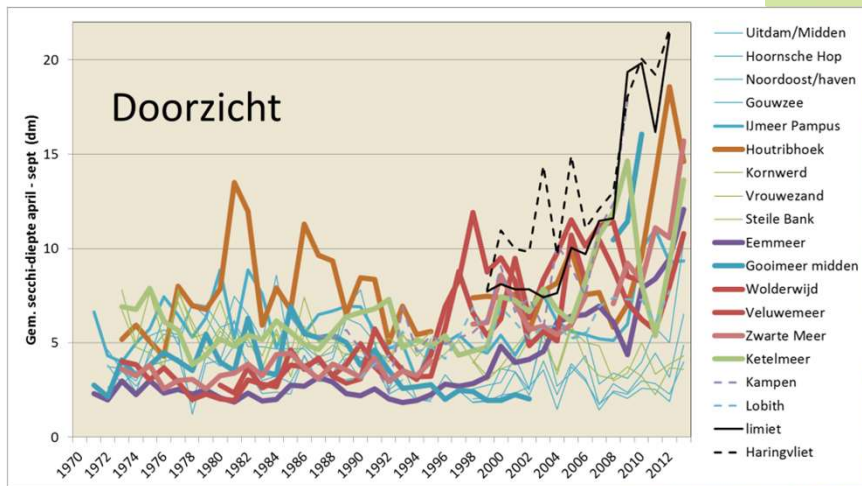

Voedselrijkdom riviermondingen: grote mosselen

GET / GEP

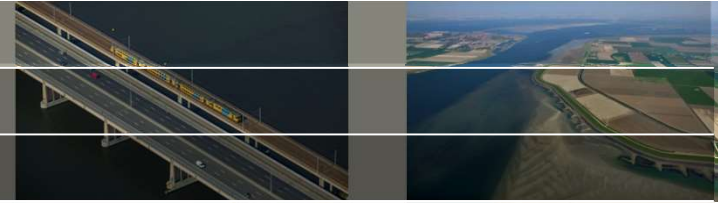
Quaggamosselen

Actief Biologisch Beheer

Conclusie

Aanpak via doorspoeling en defosfatering is cruciaal geweest voor herstel van de Veluwerandmeren.

Ecologisch herstel daarna heeft tijd nodig gehad, orde grootte 15 jaar. Verbeteringen in de omgeving, klimatologische factoren (streng winter) en onbedoelde ABB (commerciële brasemvisserij) hebben uiteindelijk een rol gespeeld.

Versnellen van het proces via ABB is moeilijk gebleken (in dit soort grote, open systemen). Afvissing, mosselen terugbrengen en kranswier uitzetten heeft allemaal slechts beperkt resultaat gehad.

Mogelijk is schaal en vooral timing van dit soort acties van groot belang.

Wel is de opgedane kennis van grote waarde geweest en vormen de maatregelen en ontwikkelingen nog altijd een showcase voor de aanpak en theorie rond ecologisch herstel.